

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izveniš nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 250 od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inzerati peti vrst do Din 4. — Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Smotri in cilji rumunske politike:

Rumunija bo šla neomajno po poti miru in samoobrambe do skrajnosti

Govor zunanjega ministra Gafencu po radiu — Rumunija veruje v ohranitev miru z mednarodnim sodelovanjem in simpatično spremljanje stremljenja po zblizanju velesil in srednjeevropskih držav, odklanja pa najodločnejše vsako vmešavanje v svoje notranje zadeve

BUKAREŠTA, 30. dec. (Rador). Zunanji minister Gafencu je sredi govora po radiu o rumunski zunanji politiki. Gafencu je izjavil, da Rumunija nadaljuje svojo politiko miru, pri tem pa računa s stvarnostmi in nauki mednarodnega življenja in to tako, da ostane zvesta svojim prijateljem in da odločno brani svoje pravice in koristi. Ta politika se izvaja pod okriljem vladarja, ki ji je zagotovil trajnost. Naša zunanja politika se naslanja na moč domovine in tega se morajo vsi Rumuni globoko zavedati, rumunska vojska pa mora biti pripravljena na vse žrtve. Rumunija še veruje, da se s sodelovanjem narodov lahko ohrani mir med človeštvom. Naša želja za mir računa z zna-

nimi razmerami in zato simpatično spremljamo trud za zblizanje med velikimi zapadnimi državami in državami v Srednji Evropi.

Gafencu je nato opozoril na potovanja kralja Karola v Anglijo, Francijo, Belgijo in Nemčijo. Ob tej priliki se je znova potrdila resnica, da Rumunija dela in se bori za mir. Potem ko je priznal veliko ustvarjalno moč Italije, je Gafencu podčrtal pomembno vlogo velikih in malih držav v vzhodni Evropi. Varnost cele Evrope je odvisna od sporazumevanja in ravnotežja v tem delu sveta. Gafencu je nadaljeval, da Rumunija izvaja svojo politiko zavezništva s Poljsko, prisrčnega prijateljstva s Če-

škoslovaško in sodelovanja z Jugoslavijo. S Turčijo in Grčijo veže Rumunijo Balkanski sporazum, ki hoče in mora braniti mir in red v jugovzhodni Evropi. Rumunija se bo trudila, da uresniči čim boljši sporazum z vsemi sosedmi, posebno v Podunavju, v kolikor se te države zavedajo skupnih koristi in potreb po vzajemnosti. O zvezah med Rumunijo in Sovjetsko Rusijo je Gafencu rekel, da vzdržuje Rumunija z Rusijo mirljube odnose dobre sosedstva s protokoli in pogodbami, posebno pa s sporazumom o definiciji napadalca.

Nato je zunanji minister izjavil, da bo Rumunija od kolonialnih držav zahtevala predvsem, naj se na miren in na pravičen ter trajen način uredi ži-

dovsko vprašanje in z mednarodnimi pogodbami omogoči njihovo izseljevanje. Vse manjšine v Rumuniji pa bodo uživale varščine, ki so določene po ustavi. Komisariat za manjšine dela tako, da se nobeni lojalni narodnosti ni treba ničesar bati, ako svoje obveze napram Rumuniji izpolnjuje tako, da nedotakljivost rumunskega ozemlja nikdar ne bo v nevarnosti. Rumunija odklanja vse ideološke struje, prav tako pa zavrača vsako vmešavanje v rumunske notranje zadeve. Rumunija želi, da bi ostala izven vseh sporov, želi ohraniti mir in biti zmeraj pripravljena na to, da bi bila kos vsaki vojni nevarnosti.

Dr. B. Marković †

BEOGRAD, 30. dec. e. Sredi ob 23. je umrl v svojem stanovanju po daljši bolezni dr. Bogdan Marković, predsed. upravnega odbora PAB in bivši minister. Rojen je bil leta 1880. kot sin ugledne rodbine; tudi njegov oče je bil minister. Studiral je v Monakovu pravo in gospodarske vede. Leta 1905. je stopil v finančno ministrstvo, kmalu nato pa je izstopil iz državne službe in postal tajnik zveze srbskih zemljoradniških združenj. Pozneje je bil upravnik in predsednik upravnega odbora DHB. V vladi Velje Vukičevića je bil finančni minister. Ko je bila sprožena misel ustanovitve PAB, je pokojnik prevzel organizacijo tega zavoda in mu je ostal na čelu do svoje smrti.

„Sili se ne bomo nikdar uklonili!“ Novoletna poslanica Chamberlaina članom konservativne stranke

LONDON, 30. dec. e. Glasilo konservativne stranke »Home and Empire« objavlja novoletno poslanico predsednika vlade Chamberlaina.

Takoj uvodoma Chamberlain naglašaja, da Anglija ne bo prenehala z oboroževanjem. Moje prizadevanje pa je bilo vedno, je dejal predsednik, da se odstranijo vsi možni vzroki vojne, za boljše medsebojno razumevanje ter vzpostavitev zaupanja med narodi. Preteklo leto je prineslo mnogo izkušenj in skrbi, toda tudi pozitivne rezultate, med katere spadata sporazum z Italijo in monakovski pakt. Lansko leto ne daje povoda za pesimizem glede bodočnosti.

Oboroževanje moramo pač še nadaljevati, da bo lahko Anglija v primeru potrebe popolnoma pripravljena za vse obveze. Naša oboroževalna sila nam omogoča da vsemu svetu rečemo, da želimo živeti z vsemi narodi sveta v prijateljski in v duhu sporazuma ter fairpostopanja, toda ukloniti se nečemo nobeni sili.

Na koncu je pozval člane konservativne stranke, naj bodo pripravljeni, da v primeru novih volitev izvojuje zmago nacionalni vladi, kar bo največjega pomena za varnost in blagostanje Anglije in za svetovni mir.

Mnenje Berlina

BERLIN, 30. dec. e. Nemški tisk še nadalje ostro kritizira angleške in francoske liste, ki so v zadnjih dneh pisali o nevarnosti postopitve odnošev med Francijo in Italijo. V berlinskih krogih prevladuje mnenje, da se bo med Rimom in Parizom našla kompromisna rešitev. Točno sliko tega pojmovanja v Nemčiji nudi tudi

nemški tisk, ki s svojim načinom pisanja ostro kritizira vse tiste, ki govore o vojni nevarnosti in deluje zelo pomirljivo, da v Nemčiji nihče ne govori o vojni. V zvezi z dogodki v Evropi po monakovski konferenci, zlasti pa glede na italijansko-francoski spor, se v Berlinu širijo vesti o morebitnem novem sestanku štirih velesil, meseca januarja. Na tem sestanku naj bi se predvsem rešil italijansko-francoski spor.

Krvava bitka ob Segru Franco se hoče za vsako ceno polastiti republikanskih tovarn orožja

LONDON, 30. decembra. AA. Reuterjev dopisnik na španski fronti poroča, da se sedaj razvija mnogo hujska bitka, kot pa v prvih dneh ofenzive generala Franca. Nacionalisti so si postavili za cilj, da potisnejo republikanske čete od reke Segre, kjer so že od meseca aprila pa tudi z ravnine Lapos. Predreti hočejo v smeri proti Borias Blancas, kjer je veliko središče orožarn. Če se jim to posreči, tedaj so republikanske postojanke pri Leridu odklane od onih pri reki Segri. Zavzetje Borias-Blancas bi bilo zelo nevarno tudi za republikanske postojanke ob Ebru in za one med Taragono in ustjem Ebra.

Sirijsko se vesti, da se na strani generala Franca bore štiri prostovoljske divizije. Iz Saragose poročajo, da so nacionalisti že včeraj zavzeli Granadelo, ki je 40 km severozapadno od Taragone. To je zelo važna postojanka na levem bregu Ebra in močno utrjena, ki pa se še trdovratno brani. Zavzetje Balaguera s strani nacionalistov je peti prodor nacionalističnih čet skozi republikanske postojanke. Letala in topovi so na utrdbi Balaguera zmetali več ton eksplozivov. Balaguera je bila tedaj najmočnejša utrdba v tej pokrajini. Za letali in topovi so prišli tanki, ki so republikance končno prisilili k umiku.

Barcelona, 30. decembra. AA. Ministrstvo narodne obrambe je sredi objavilo: Na vzhodni fronti je sovražnik ponovno nadaljeval z napadi v odseku Balaguera, vendar pa je bil večkrat odbit. Njegove izgube so velike. Zjutraj pa je sovražnik s pomočjo velikega števila tankov in s so-

delovanjem letal napadel in zavzel postojanko Montero. Izgubil pa je pri tem mnogo vojakov. V spodnjem delu fronte se je nacionalistom posrečilo pri Segri priti do Granadele, kjer se sedaj razvija velika bitka blizu mesta Nobero. Ostali napadi v drugih odsekih so bili odbiti.

London, 30. decembra. (Reuter) V neki brzojavki iz Burgoza, ki je prišla v London sredi, se trdi, da so nacionalistične čete včeraj napredovale za 4 km pri Balaguere, zavzele štiri vasi v severnem delu fronte ter zavzele tudi Granadelo in ujele 1500 republikanskih vojakov v Balaguiri in pri Serosu. Republikanski vojniki so pri nacionalistih takoj prosili kruha. Številni republikanci so imeli na nogah platnene čevlje, dasi se je borba vodila v snegu.

Barcelona, 30. decembra. AA. Havas: Sovražni napad pri Balaguiri je bil odbit. Nacionalisti so z veliki žrtvami zavzeli Montero. V dolnjem teku reke Segre so tuji prostovoljci prodrli do Granadele. Napadi na drugih odsekih so bili odbiti. Sestreljeno je bilo eno sovražno letalo. Včeraj so nacionalistična letala bombardirala Cartageno in Barcelono.

Barcelona, 30. decembra. AA. Havas: Nacionalistična letala so sredi bombardirala vasi južno od Barcelone in na prebivalstvo streljala s strojnimi. Ubilih je bilo 15 oseb, 30 pa ranjenih, porušenih pa je 50 hiš.

Madrid, 30. decembra. AA. Havas: Nacionalistični topovi so bombardirali Madrid sredi ob 22.30. Bombardiranje je trajalo četrt ure.

Nemški nasvet Madžarom Budimpešta naj najprvo zagotovi narodnim manjšinam njihove pravice

Berlin, 30. dec. e. V Berlinu vzbujajo precejšnjo nejevoljo spopadi na slovaško-madžarski meji. »Berliner Börsenzeitung« ugotavlja, da se ti spopadi v zadnjem času množijo. List poudarja, da želje Madžarov in Slovkov ne odgovarjajo duhu dunajske arbitraže. Namen te razsodbe je bil omogočiti dobre medsebojne odnose in ta namen je bil po mnenju lista gotovo olajšan že s tem, kar med Slovaki in Mad-

žari niso nikdar obstojala bistvena nasprotja, temveč sta obe stranki vodili skupno borbo proti bivšemu praškemu sistemu. Naposled list priporoča Madžarom v Slovačkom, da se pomirijo s tem, da vseh zahtev ni bilo mogoče izpolniti in da je treba skrbeti za to, da bo manjšinam tako z ene kakor z druge strani zajamčen neoviran kulturni in gospodarski razvoj.

Polemika med Rimom in Parizom se nadaljuje, vendar pa prevladuje na obeh straneh prepričanje, da bo prišlo do mirne pravnave

RIM, 30. dec. e. Italijansko-francoska kriza se po mnenju tukajšnjih krogov naglo bliža svoji rešitvi, ker se iz nedvomno dobro poučenih rimskih krogov doznava, da bo francoski veleposlanik Francois Poncet v kratkem poklical na razgovor v Pariz z zunanjim ministrom Bonnetom, od katerega bo dobil nova navodila. Kakor zatrjujejo, gre za navodila kakšno stališče naj zavzame Francija za čas Chamberlainovega bivanja v Rimu. Rimski listi tudi danes napadajo Francijo ter pišejo zlasti o pojačanju francoskih čet v Somaliji, istočasno pa poročajo tudi o obsojnih Italijanov v Tunisu zaradi protifrancoskih demonstracij. Listi označujejo te obsojbe za nadaljnje francoske provokacije.

V službenih francoskih krogih zatrjujejo, da je bilo sklenjeno da pošljejo kontratorpedovke »Epervue« in lahki rušilec »Duperville« v Džibuti. Obe ladji sta že odpluli. Ravno tako je bilo sklenjeno, da pošljejo tja bataljon senegalskih strelcev »Excelsior« poudarja da so to edini varnostni ukrepi, ki so potrebni v tem času mednarodne polemike. List pa naglašaja, da kljub temu ostanejo odprta vrata za italijansko-francosko pogajanja, katerih namen naj bo boljše sodelovanje med obema državama.

Francosko stališče

LONDON, 30. dec. e. Francoski odpravnik poslov v Londonu Cambon je sredi v Foreign Office posetil diplomatskega šefa Aleksandra Cadogana in dolgo časa z njim

konferiral. Ob tej priliki je Cambon obvestil Foreign Office o stališču francoske vlade napram italijanskim zahtevam glede Tunisa in francoskega ozemlja. Po informacijah v dobro poučenih krogih je stališče Francije naslednje: Francija ne misli na nikake teritorialne odstopitve Italiji in se tudi ne misli spuščati v pogajanja na tej podlagi. Francija ne zahteva niti ne smatra s svoje strani za potrebno, da bi Chamberlain o priliki svojega obiska v Rimu prevzel vlogo posredovalca med Italijo in Francijo. Francija ima sama dovolj potov in načinov, da brani svoje koristi in da svoje mnenje neposredno sporoči Rimu.

London odobrava

Stališče francoske vlade je bilo v Londonu sprejeto z odobravanjem in razumevanjem. Smatrajo, da bo to koristilo tudi obisku Chamberlaina v Rimu, kajti nič ne bi tako motilo rezultatov teh pogajanj, kakor neizvestnost v pogledu stališča Francije. Čeprav pa se Chamberlain ne bo pojavil kot posredovalec v tem sporu, ni dvoma, da bodo italijansko-francoski odnosi predmet razgovorov med njim in Mussolinijem in da bo Chamberlain uporabil ves svoj vpliv, da pripomore k uspešni ureditvi teh odnošev. Izgledi za to po mišljenju londonskih krogov niso popolnoma brezupni. V vsakem primeru Italija smatra, da sedanja napetost med Rimom in Parizom ni nepremostljiva in da ni neposredne nevarnosti, da bi se šli boji postrila.

Čehi in Slovaki

PRAGA, 30. dec. e. Kakor se doznava je bil na posredovanje slovaške vlade z resničnimi ministri praške vlade v Tatranski Lomnici zaključen sporazum o ustanovitvi češkoslovaškega gospodarskega sveta, kakor tudi o nekaterih drugih finančnih vprašanjih, nanašajočih se zlasti na Slovaško. Poleg tega je bil dosežen sporazum o premeštevah državnih uradnikov in uslužbencev. »Česke Slovo« piše, da pomeni obisk predsednika republike v Slovaški pravo politično evolucijo in začetek konsolidacije v Slovaški. Z odpuštom 9000 češkoslovaških uradnikov se lahko smatra češko-slovaško vprašanje za definitivno rešeno.

Kolektivna ostavka čilskih diplomatov

Santiago de Chile, 30. dec. (Reuter) Zaradi sporov glede zunanje politike so vsi čilski diplomatski zastopniki podali kolektivno ostavko. Odstopili so poslaniki v Nemčiji, Španiji, Veliki Britaniji, Italiji, pri Vatikanu, v Peruju, Belgiji, Ekvadorju, Urugvaj, Panami, Jugoslaviji, Rumuniji in Paragvaju. Tudi odpravnik poslov v Franciji je podal ostavko.

Povečanje kontribucije nemških Židov

BERLIN, 30. dec. (Reuter) Tukajšnji Židje so silno vznemirjeni, ker so se z dobro poučenih strani začele širiti vesti, da se bo odzvem židovskega imetja zvišal od 20 na 30%. V finančnem ministstvu niso te vesti niti potrdili, pa tudi ne zanikali in je zato verjetno, da bodo to odredbo začeli izvajati v januarju prihodnjega leta. Židje so že odstopili 5% svojega imetja in če se ta vest potrdi, tedaj bodo morali odstopiti še eno četrtino.

Nezgoda švedskega parnika
LONDON, 30. dec. a. švedski parnik »Britania« (4216 ton) je nasledel dopoldne zaradi goste megle pred vhodom v Southampton. Potniki, ki jih je bilo 90, so se izkrcali. Mislijo, da bodo mogli parnik potegniti s plitvine, čim nastopi plima.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Curih, 30. decembra. Beograd 10, Pariz 11.6525, London, 20.63, New York 443.—, Bruselj 74.70, Milan 23.32, Amsterdam 240.85, Berlin 177.60, Praga 15.17, Varšava 83.70, Bukarešta 3.25.

Snežne razmere

Uradno poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, JZSS in SPD
z dne 30. XII. 1938

Kranjska gora 810 m: —16, sončno, 60 cm pršica, barometer se dviga, drsališče in skakalnica uporabna;
Rateče-Planica 870 m: —16, sončno, 54 cm pršica, drsališče uporabno, mirno;
Planica-Tamar 1103 m: —14, sončno, 66 cm pršica, mirno;
Peč-Petelinjek 1440 m: —12, sončno, 90 cm pršica, mirno;
Bled 501 m: —9, sončno, 60 cm pršica, mirno;
Pokljica 1300 m: —18, sončno, 70 cm pršica, mirno;
Gorjue 1000 m: —13, sončno, 65 cm pršica, mirno;
Bohinj-Zlatorog 530 m: —10, sončno, 85 cm pršica, mirno;
Bohinj-Sv. Janez 530 m: —10, sončno, 70 cm pršica, mirno;
Dom na Komni 1520 m: —15, sončno, 150 cm pršica, mirno;
Skalaški dom na Voglu 1540 m: —8, sončno, 150 cm pršica, mirno;
Koča na Zelenici 1534 m: —6, sončno, 110 cm pršica, mirno;
Dom na Kofcih 1500 m: —18, sončno, 80 cm pršica, mirno;
Velika planina 1558 m: —11, sončno, 60 cm pršica, sever, pot zgažena;
Jezerko 890 m: —15, sončno, 50 cm pršica, mirno;
Polževo 620 m: —5, delno oblačno, 35 cm pršica, mirno;
Kureček 833 m: —8, delno oblačno, 40 cm pršica, mirno;
Šmarje pri Ljubljani: —12, delno oblačno, 40 cm pršica;
Škofja Loka 350 m: —9, sončno, 35 cm pršica, mirno;
Dom na Mrzlici 1244 m: —8, delno oblačno, 30 cm pršica, mirno;
Koča pod Storžcem: —17, sončno, 80 cm pršica, mirno;
Sodražica: —6, oblačno, 40 cm pršica, Menina planina 1503 m: —18, sončno, 15 cm pršica na 60 podlage, sever;
Nova vas-Bloke: —2, delno oblačno, 25 cm pršica na 30 podlage;
Celjska koč 700 m: —11, sončno, 50 cm pršica;
Mozirška koč 1344 m: —12, sončno, 80 cm pršica;
Koča pod Kopo 1377 m: —10, delno oblačno, 60 cm pršica, vzhodnik;
Dom pri Sv. Treh kraljih 1191 m: —11, delno oblačno, 35 cm pršica, severo-zapadnik;
Koča na Pesku 1382 m: —10, delno oblačno, 45 cm pršica, mirno;
Mariborska koč in Pohorski dom: —8, sončno, 30 cm pršica, mirno;
Ruška koč 1249 m: —10, sončno, 30 cm pršica, mirno;
Senjortev dom 1522 m: —17, sončno, 30 cm pršica na 50 podlage, mirno;
Peča 1654 m: —17, sončno 85 cm pršica, mirno;
Rimski vrelce 530 m: —17, sončno, 60 cm pršica, mirno, drsališče uporabno;
Ribnica na Pohorju 715 m: —11, sončno, snež 50 cm;
Maribor: —13, delno oblačno, 30 cm pršica, mirno;
Vse glavne ceste Slovenije razen Tržišča, Ljubelj so prevozne z verigami.

Pereče zadeve našega trgovskega stanu

Včeraj je bila v Mariboru plenarna seja glavnega odbora Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino

Maribor, 30. decembra. Včeraj dopoldne ob 10. se je pričela v dvorani mariborskega združenja trgovcev v Jurčičevi ulici plenarna seja glavnega odbora Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino, na kateri so se obravnavale pereče zadeve našega trgovstva. Zborovanje je otvoril in vodil zaslužni zvezin predsednik g. Stane Vidmar iz Ljubljane. Zborovanju sta prisostvovala tudi oba zvezna podpredsednika veletrgovca in zborni svetnik g. Ferdo Pinter iz Maribora in Anton Verbič iz Ljubljane, nadalje 26 delegatov posameznih trgovskih združenj iz vse dravske banovine.

O delovanju in zveznem prizadevanju je najprej poročal predsednik g. Stane Vidmar, ki je referiral o raznih intervencijah vlogah itd., da se položaj našega trgovstva vsaj nekoliko zboljša in olajša. O tem pričajo številne intervencije pri merodajnih faktorjih, ki pa niso imele zaželenega uspeha. Radi tega se je porajala misel da bi se ustanovila v Brogradu centralna pisarna, katere poslovanje naj bi finansirale vse zveze v naši državi. Toda ta zamisel je prišla na slepi tir, ker posamezne zveze niso hotele sorazmerno prispevati k stroškom. Glede položaja trgovstva v naši državi so nameravali zastopniki trgovstva iz vse dravske obkati posamezne ministre in ministrskega predsednika ter jih informirati o nevarstvenem stanju, pa se je ta misel odložila, dokler se politično stanje v naši državi ne konsolidira.

Zveza je intervenirala pri poveljniku orožništva v Ljubljani polkovniku g. Bartetu glede krošnarstva. Obiljublj je vso pomoč pri pobijanju tega zla. Intervencija zveze pri monopolisti upravi glede zboljšanja kvalitete soli je bila nujna, saj je Higienični zavod v Ljubljani pri analizi soli dognal, da je sol nečista in neokusna. Važno je tudi vprašanje veleblagovnic, ki postaja sedaj aktualno ker potrče 31. decembra rok o prepovedi ustanovitve veleblagovnic. V tej zadevi je zveza pri merodajnih činitehli že zahtevala, da se ta prepoved podaljša in da se to vprašanje čim prej dokončno reši. Tudi posamezna združenja so brozjavno protestirala proti ukinitvi uredbe o ustanavljanju veleblagovnic.

V našem gospodarskem življenju je treba zabeležiti nov pojav v našem združništvu. Nabavljiva zadruga državnih namrštevcev v Kranju je namreč spremenila svoja pravila, po katerih je sedaj lahko član zadruge vsaka oseba. Po mnenju predsednika g. Vidmarja se tako kompromitira zadružna ideja.

G. Vidmar je poročal o volitvah v Pokojniški zavod za nameščenje v Ljubljani, ki bi morale biti ta mesec, pa jih je minister odložil. Po novem načrtu bodo volitve v PZ le v dveh skupinah (delodajalci in delojemalci) in bodo v tem smislu tudi razpisane. Zdi se pa, da se bodo prizadele skupne zedinile na kompromisno listo, tako da bi šlo brez volitev. Nekateri sicer menijo, da je to izključiti strankarstvo, toda zveza vztraja na načelu, da Pokojniški zavod kot socialna ustanova ne sme biti torične politike. Kako se bo ta zadeva uredila še ni povsem jasno. Trgovstvo pa je na vsak način za sporazum.

Nato je g. Vidmar poročal o sklepih seje ožega odbora, ki je bila 14. t. m. v Ljubljani. Zveza je pri banki upravi protestirala proti temu, da šolski upravitelji kupujejo šolske knjige. Intervencija je nadalje pri železniški direkciji, da se tlakinja tovarna kolodvora v Ljubljani in Mariboru. Oba kolodvora sta v obupnem stanju. Glede izdajanja poslovnih knjižic je zveza podala svoje mnenje v tem smislu naj obsega knjižica 50 listov in naj se samo enkrat kolkuje. Glede tujeval odločena zveza vsako nadaljnje izdajanje dovoljena za zaposlitev. Zveza je nadalje pokrenila akcijo, da se podjetja, ki so v rokah tujeval, nacionalizirajo in je v ta namen izdala okrožnico, v smislu katere se poziva naše trgovstvo, da javi zvezi razpoložljiva sredstva za prevzem tujih podjetij. Ob tej priliki je g. Vidmar navedel zanimiv primer: Nek tujeval pred 8 leti vložil v neko podjetje 200.000 din. V 8 letih je izvel iz njega 12.000.000 din. Zveza je nadalje zahtevala od tujk v inozemstvu naj zaprosijo našo na našem teritoriju samo domače zastopnike. Da se ustvari kader dobrih in sposobnih zastopnikov, bo zveza organizirala poseben tečaj in so za delni načrti že izgotovljeni.

Radi kandidature zborniškega tajnika dr. Koceta pri volitvah v skupščino je zveza protestirala pri zbornici za TOI v Ljubljani ker ne gre, da bi zbornica tajnika, ki je narodni poslanec, še nadalje plačevala. Protest zveze na ni imel uspeha, ker je predsedstvo TOI z 2 proti 6 glasovom kandidato odobrilo. Pač pa je predsedstvo sklenilo da se dr. Kocetu odobri mesečna plača da se leto dni. S tem pa seveda ni rečeno da je potem ne bo več dobil. V zvezi s to zadevo se je razvila živahna in občutna debata. Osebnosti izdatki zbornice za TOI naraščajo iz leta v leto ter so dosegli vsoto 2 milijonov din letno. Če pojde v tem pravcu naprej obstoja bojazna da stroški ne bodo več zmogljivi.

Zveza je definitivno namestila kot tajnika dr. Ivana Kostiča in sicer proti mesečni plači 2500 din. dočim bo vse socialne datatve plačala zveza. V smislu sklepa ožega odbora bodo odeli sele ožega odbora iz finančnih razlogov samo v Ljubljani dočim bodo širše sele v Celju in Mariboru.

Potem, ko je predsednik posameznim delegatom odgovoril na zadevna vprašanja, je sprogovoril predsednik trgovskega odbora pri zbornici za TOI g. Smrkolj. Dejal je, da so se v drugi polovici tega leta zborniške doklade zelo počasi stekale, tako da je zbornica izdala svoje mnenje v tem smislu, da izplačila iz proračunske vsote zadnje podpore. Zbornica za TOI je glede veleblagovnic podala svoje mnenje v tem smislu, da se veleblagovnice ne dovolijo. Glede zboljšanja telefonskega omrežja v dravski banovini se je ugovarilo, da se pri nas 330 poslovnih nameštevcev premalo. Na zadevno vlogo glede npr. žarnice in elektrotehnične materiala je banska uprava izdala odlok, v smislu katerega smejo trgovine z mešanim blagom prodajati žarnice in elektrotehnični material.

Glede izvrševanja trgovine po obrtnikih, pa stoji ministarstvo na stališču, da obrtniki lahko prodajajo svoje in v stroko spadajoče predmete. Nadalje je zbornica za TOI sprožila akcijo, da se visoki stroški pri poštni hranilnici znajo. Zbornica je nadalje zahtevala, naj se ob 20letnici Jugoslavije izda splošna davčna amnestija ter naj se trgovske terjatve oproste rentnine.

Pri debati, ki je sledila poročilu g. Smrkola, je g. Kac iz Slovenske Bistrice zahteval, naj se izda splošna prepoved za manufakturno blago. Drugi so bili mnenja, da dalmatinski krošnjari ne delajo mnogo skode trgovcu. Glede krošnjarstva so bili vsi navzoči soglasni mnenja, naj stori banska uprava energične ukrepe, da se zatre krošnjarstvo.

Sledilo je poročilo blagajnika g. Fabjana, ki je referiral o računskem zaključku za leto 1938. Dohodki so znašali v tem letu

»Grohar« v škofji Loki

Škofja Loka, 29. decembra. Mrakovo gledališče iz Ljubljane je uprizorilo v sredo v Sokolskem domu v škofji Loki tragedijo »Grohar«. Stvar poklicnih kritikov je, da bodo spregovorili o tej najnovejši Mrakovi igri kaj več, naša pa, da povemo, kako smo bili zadovoljni škofočani, ki smo imeli tokrat Mrakovo igralsko skupino drugič v svoji sredi. (Prvič so uprizorili Čajkovskega.) Sokolski dom je bil dobroda zaseden zanimanje je bilo izredno veliko in sprejem Mrakovih igralcev zelo simpatičen. Onega Grohara sicer, ki je hodil, živel, ustvarjal in snoval v škofji Loki, na odru nismo videli, domelji pa smo vsi globoko tragko slovenskega umetnika, ki ostaja kljub vsem ponižanjem, udarcem in preizkušnjam čist in velik, velik vprav zaradi duha, ki živi v njem, duha, ki gre svojo samoniklo pot. Spotika nad motivom (2000 k) ako je obstajala, ni bila utemeljena! »Grohar« ostaja pred očmi gledalca svojski človek, umetnik, tvorec, ki živi v manjvredni, nizkotni okolici.

Naslovno vlogo, kakor tudi vlogo svetnika Vrbe si je pridržal g. Mrak sam, ki je bil v igri in doživljanju znatno močnejši od ostalih nastopajočih. Vendar ta razstoj ni bil tak, da ne bi mogli poudariti lepe povezanosti in ubranosti v igri, ker so se tudi ostali igralci potrudili da pokažejo čim več težkim nalogam učitelice Tončke Smlednikove je bila gđ. Vida Kosova prizna no dorekla, kakor tudi smo opazili viden napredek Mariana Dolinarja, v vlogi dr. Dikšita. Odlični je bil dr. Krieger, ki ga je igral g. Dežman. Scena v parku je izpadla, kar pa ni motilo. Po vsakem dejanju so bili deležni igralci prav toplega, vzdušja toplega priznanja, klanci so bili ponovno pred rampo. Igra je osvojila občinstvo in bo zato Mrakova igralska družina škofji Loki vselej dobrodošel, prijateljsko sprejet gost.

ŠAH

— Šahovske novice. Na 21. decembra je bila določena otvoritev mednarodnega turnirja v Moskvi, kjer so zbrani naslednji mojstri: Keres, Capablanca, Reheviski, Flohr, Ljajental, Botvinnik, Levenš, Belavenec, Ragozin, Alatorce, Rjumin in Bogaturov. Tradicionalni božični turnir v Hastingsu, ki se je pričel v sredo, je letos slabše zaseden. Na njem igrajo dr. Euwe, E. Klein, Landau, Szabo, Pirc, Golombek, Sergeant, Milner-Barry, sir Thomas in Taylor. Od 3. januarja do 12. februarja bo odigrana v raznih mestih Nemčije odločilna borba za prvenstvo Nemčije med Eliskasesom in Bogoljubovom. Njuna borba je preponirana na 18 partij.

Dve krsti za enega mrliča

Novo mesto, 28. decembra. V Vinici pri Smarjeti je pred dnevi težko zbolela mlada posestnica Marija Avsec. Po porodu so nastopile komplikacije, katerim se je povrh pridružila še nevarna pljučnica. Možu, ki je poskusil vse, da bi ohranil mlado mater otroku, ni preostalo drugo, nego da ženo odpelje v banovinsko žensko bolnico v Novo mesto, kjer bi jo naj po njegovem mnenju tudi ozdravili. V hudem mrazu in silni burji je mož naložil svojo bolno ženo, ki je imela sprito težke bolezni visoko temperaturo, na voz in jo pripeljal v žensko bolnico, kjer pa je nesrečnica še istega dne izdihnila. Mož, ki ga je žena smrti močno potrla, je hotel ženo pokopati na domačem farnem pokopališču. Zaradi tega je imel razna pota, ki so v zvezi s prevozom mrliča iz enega v drugi kraj. Prva njegova skrb je bila nabaviti krsto. V svoji zbežanosti in zamišljenosti je vdovec naročil krsto kar pri dveh novomeških mizarjih. Seveda je krsto izgotovil prvi mizar iz Zabe vasi, ki je tudi prvi prejel naročilo in krsto zapeljal v mrtvašnico ženo bolnice, kjer so pokopališnično ženo položili v krsto in pripravili vse potrebno za komisijski ogled, ki naj bi odobril prevoz mrliča v domači kraj. Toda v mrtvašnico je pripeljal krsto, za katero je prejel naročilo, tudi drugi novomeški mizar. Kaj sedaj? Mizarju, ki je zadnji pripeljal drugo krsto po naročilu, je trenutno zaprlo sapo, ko je opazil, da leži pokopajnica že v krsti. Toda drugi mizar se je kaj hitro znašel. Da bi ne bilo treba vlačiti že izgotovljene krste nazaj v delavnico, je dal kar enostavno pokopajnico položiti v svojo krsto, prvo pa odstraniti.

Odločnemu nastopu samozvestnega mojstra je prisostvovalo par ljudi, med njimi tudi mizar, ki je izgotovil prvo krsto. S strahom je mož opazoval početje svojega konkurenčnega rivala, posebno se, ko je dobil predse postavljeno prazno krsto. Končno pa je prišlo do delne poravnave med odškodovanim mizarjem in naročnikom, ki je v zbežanosti dal naročiti za svojo ženo kar dve krsti.

516.862,25 din, izdatki pa 314.070,59 din, zvezino premoženje znaša 320.949,41 din. Številni govorniki so izrazili svoje zadovoljstvo nad vzornim zveznim delovanjem. Sprejet je bil proračun za leto 1939. Dohodki in izdatki so izravnani. Članarina ostane kakor leta 1938 in se bo pobirala od pridobnine, in sicer 3 in pol odst.

Naposlled so se obravnavali razni predlogi posameznih združenj ter so se sprejeli naslednji važnejši sklepi: Združenje trgovcev oziroma zbornica v drugi instanci, naj dobe večjo ingerenco pri izdajanju obrtnih dovoljenj, zlasti za inozemce. Zveza naj se obrne v vseh gospodarskih vprašanjih, zlasti trgovskih, na vse naše narodne poslance in senatorje, da se zavzamejo za ugodno rešitev istih. Zveza naj ukrene vse potrebno, da se odpravijo oziroma znižajo visoke avtonomne doklade. Vprašanje obiskovanja trgovskih nadaljevalnih šol naj se uredi enotno za vso banovino. Zveza naj zahteva najenergičnejše ukrepe pri merodajnih oblastih pri pobijanju krošnjarstva. Naposlled se je odposlala brozjavka trgovskemu ministru inž. Kabalinu, v smislu katere se zveza izreka proti ustanovitvi veleblagovnic po vzoru Ta-Ta.

Zborovanje je trajalo do 13.30, nakar je predsednik g. Vidmar zaključil sejo glavnega odbora.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Petek, 30. decembra: zaprto. Sobota, 31. decembra: ob 21. uri Trideset sekund ljubezni. Izven. Znižane cene. Nedelja, 1. januarja 1939: ob 15. uri: Pika in Tonček. Izven. Mlad. predstava. Ob 20. uri: Pokojnik. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 2. januarja 1939: zaprto. Torek, 3. januarja: Hollywood. Premiera. Premierski abonma.

Komedija »Hollywood« nam slika življenje filmskih zvezdnikov v največjem ameriškem filmskem središču. V tej komediji predstavljajo zvezdnike M. Danilova, Jan in Kralj. Njihov manager je Debevec. Komedija je povsem novega značaja in obeta se velik uspeh tega dela tudi na našem odru. Režijo vodi Bratko Kreft. Premiera bo v torek dne 3. januarja za premierski abonma.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Petek, 30. decembra: Gioconda. Gostovanje gđ. Vere Majdičeve. Red A. Sobota, 31. decembra: ob 21. uri: Roxy. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 1. januarja 1939: ob 15. uri: Eru z onega sveta. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Frasquita. Izven.

Ponedeljek, 2. januarja 1939: zaprto. Drevi bo gostoval v Ponchellijski operi »Giocondi« odlična naša rojakinja, dramatična pevka gđ. Vera Majdičeva. Ostala zasedba kakor običajno. Dirigiral bo ravnatelj Polić. Predstava bo za red A.

Iz Ptuja

— Občinske zadeve. Pred božičnimi prazniki se je vršila zadnja javna občinska seja v tekočem letu. Mestni župan g. Dr. Remeč se je predvsem zahvalil občanom za številna darila za mestne reveže za božične praznike. M. s. Fras je poročal o računskem zaključku za leto 1937-38, ki izkazuje preostanek 149.735 din. Izdatki so bili sicer v preteklem proračunskem letu preokročeni za 37.308 din, bili pa so zato veliko višji dohodki, kakor so bili predvidevani v proračunu. Računski zaključek je bil soglasno odobren. Soglasno se je sklenilo, da se delavski pokojniški sklad izkavišira glede na to, ker so delavci sedaj starostno zavarovani pri OUZD. Nadaljnja letna dotacija v ta sklad po 10.000 din se bo opustila, delavcem pa se bo vrnil nanje odpadajoči delež. Na prošnjo mestnih delavcev za povnjenje mezd se je sklenilo, da se bodo upoštevale s 1. aprilom, t. j. z novim proračunskim letom. Mestnim delavcem je mestna občina izplačala božičnico v iznosu 30 odst. mesečnih prejemkov, revežem v hiralnicah pa se je izplačala božičnica v zneskih po 50 in 100 din. M. s. Berč Joško je poročal o občnem zboru banovinskega tujsko-prometnega sveta, ki se je vršil v Mariboru. M. s. dr. Visenjak se je zavzemal za to, da se zgradi prepotrebni vodovod in poslopje novega modernega hotela, da se s tem dvigne tujski promet. Javni seji je sledila tajna, na kateri so se obravnavale personalne zadeve.

— Na nož se je nabodel. Posestnik Jožef Sirk iz Sv. Andraža v Slov. gor. si je hotel za božične praznike pripraviti kurjo penko. Vzel je velik kuhinjski nož, ki ga je vtaknil v žep in odšel v hlev, da bi zakal kurjo. Pred hlevom pa mu je spodrsnilo in je tako nesrečno padel na nož, da si je prizadejal veliko rano v bližini srca. Onesveščena so našli potem domači, ki so ga takoj prepeljali v tujsko bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

— Diplomiran je bil za ladijskega inženirja na zagrebški tehnični fakulteti tukajšnji rojak g. Kveder Drago, sin tukajšnjega ravnatelja meštanske šole v pokojku g. Kvedra Dragotina. Čestramo!

— Po nesrečnem naključju ustreli svoje ga prijatelja. Posestnikov sin Franc Čuš iz Mezgovcev je bil povabljen k sosedu na ličkanje koruze. Mimogrede je poklical še svojega prijatelja 22-letnega Dragotina Čuša, ki je vzel s seboj staro lovsko puško. Na potu sta se srečala s posestnikovim sinom Francem Rakušo iz Mezgovcev, ki pa je izzval prepir. Med ruvanjem se je nadomna sprožila puška Dragotina Čuša, ki jo je imel čez ramo ter je strel zadel za njim stoječega prijatelja 24-letnega Franca Čuša, ki se je v krvav zgrudil. Takoj so ga prenesli v bližnjo hišo ter ugotovili, da ga je strel zadel v nogo in trebuh. Čuš je kmalu izdihnil in bi bila vsaka zdravniška pomoč zaman. Čuš je nesrečo sam javil orožnikom v Ptuju.

Iz Kranja

Hotel »Stara pošta«, Kranj. Vsak petek raznovrstne morske ribe, originalni dingač in opolo. — Na »Silvestrov« družabni večer s plesom brez vstopnine!

Naše železnice in železniški promet lani

Naše železnice so imele lani 288,200.000 prebitka

Ljubljana, 30. decembra

Iz statistike jugoslovenskih državnih železnice posnemamo naslednje zanimive podatke, nanašajoče se na lansko leto.

ŠTEVILO ŽELEZNIČARJEV

V železniški službi je bilo lani zaposleno skupno 74.158 ljudi. Na direktnje odpade 4.088 osebja. Za vzdrževanje prog je bilo zaposlenih 22.827 uslužbencev, za postajno službo 14.530, vozno službo 5.398, strojno 4.439, v kurilnicah in manjših delavnicah 11.811, v glavnih delavnicah 9.129 in drugih raznih službah 1.219. V primeri z zaposlitvijo l. 1936 je bilo lani zaposlenih 343 več uslužbencev ali 0,46%. Če presojamo zaposlenost glede na dolžino železniških prog, spredimo, da je v naši državi zaposlenih manj železničarjev kakor v nekaterih drugih, naprednejših evropskih državah. Pri nas znaša koeficient zaposlenega osebja na km železnice 7,86, na 1000 voznih kilometrov pa 1,37%. Manj osebja zaposlujejo samo železnice v Bolgariji (l. 1936 5,24 na km železnice) na Madžarskem (6,68), v Grčiji (4,31) in Rumuniji (7,33). Medtem pa znaša koeficient v Nemčiji 12,14, v Franciji 8,21, v Italiji 7,92, na Češkoslovaškem 10,80 in na Poljskem 8,11. To se pravi, da je Nemčija zaposlovala l. 1936 na km izrabljene (vozne) proge 12 do 13 ljudi, a Grčija najmanj med vsemi državami, namreč le 5 uslužbencev. Toda upoštevati je treba, da je odpadlo pri nas l. 1936 na 100.000 voznih kilometrov 152 do 153 uslužbencev, a lani samo 137 do 138, med tem ko je znašalo število zaposlenih pri enaki dolžini voznih kilometrov v Nemčiji le 85, v Grčiji pa še celo več kakor pri nas. 150.

TRASIRANJE PROG

Lani so trasirali 7 prog, med njimi dve ozkotirni. Med projektiranimi programi, ki so jih lani trasirali, je navedena tudi železnica Črnomelj—Vrbovsko. Trasirali so še naslednje proge: Banja Luka—Doboj—Tuzla—Drina—Valjevo—Čačak; Slatina—Kladovo; Karlovac—Bihać; Sarajevo—Doboj (ozkotirna); Foča—Bileća—Risan (oz-

kotirna); Štip—Strumica. Delali so pa na naslednjih progah: Koprivnica—Varazdin (42 km); St. Janž—Sevnica (12 km); Kraljevo—Čačak (38); Požarevac—Kučev (61); Bileća—Nikšić (71); Bihać—Knin (112); Ustiprača—Foča (40); Metković—Ploče (20); ozkotirna, kakor tudi Ustiprača—Foča in Bileća—Nikšić. Skupno so gradili lani 396 km prog. Med večjimi železniškimi deli je pa treba še omeniti železniški most čez Savo pri Zagrebu.

POTNIŠKI PROMET

Ob nastopu svetovne gospodarske krize se je potniški promet začel krčiti, a od l. 1935 zopet narašča. Vendar dohodki, zračnani povprečno na enega potnika, stalno upadajo. Skupni dohodki od potniškega prometa so l. 1929 znašali 705 milijonov din, ko je število potnikov znašalo 48.169.000, a lani, ko je bilo 52.964.000 potnikov, so dohodki znašali samo 602 milijona din. Dohodki potniškega prometa so bili najmanjši l. 1935, ko so znašali 470 milijonov din (38.230.000 potnikov), najmanj potnikov je pa bilo l. 1934, in sicer 30.123.000, vendar so dohodki tedaj znašali 500 milijonov din.

CISTI TRANSPORTNI DOHODKI

Prevoženih potniških kilometrov je bilo v zadnjih 20 letih na področju posameznih železniških direkcij: Ljubljanska 13.90%, subotska 27,34, zagrebška 25,51 odstotka, beograjska 21,13% in sarajevska 10,12%. Cisti transportni dohodki so znašali v 20 letih okrog 11.600.000.000 din. Od tega odpade na ljubljansko direkcijsko 1844 milijonov din. Največje število potnikov odpade lani na ljubljansko direkcijsko ter znaša 12.680.438, a največ dohodkov je dala subotska direkcijska.

Tovorni promet je zelo upadal od leta 1930 do 1934, od tedaj pa stalno narašča, a dohodki tega prometa so upadali samo do l. 1933. Kljub temu obseg prometa in dohodki niso še dosegli višine l. 1929.

Skupni dohodki državnih železnice so znašali lani 2.410.500.000 din, izdatki pa 2.122.300.000 din. Prebitok torej znaša 288.200.000 din.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Petek, 30. decembra, katoličani: David, Evgenij, Liberij.

DANŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Pesem o zlateg zapadu. Kino Sloga: Cuvarki Indije. Kino Union: Zrealo življenje. Kino Moste: »Klic Matterhorna« in Otok tigrov.

Umetniška razstava Kos-Maleš-Gorše v Jakopičevem paviljonu.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, B. hovec, Kongresni trg 12, in Nada Komotar, V.č-Tržaška cesta.

Z Jesenic

— Mladinski smučarski tečaj. T. K. »Skala« je otvorila mladinski smučarski šolo, katero vodi znani mladinski smučarski prvak Stanko Koblar. Pouk v smučanju se vrši vsak terek in četrtek od 15. ure dalje na Mesarskem travniku nad hotelom Paar ter vsako sredo in petek od 15. ure dalje nad ljubljansko železniško progo na spodnjem koncu Lampetove ulice. V smučarsko šolo se lahko prijavi vsak začetnik kakor tudi že izvežban smučar v starosti od 8 do 18 let. Pouk v smučanju je brezplačen. Škola hoče v smučarsko šolo pritegniti čim več mladih smučarjev, kjer bodo začetniki dobili dobro osnovno podlago v smučanju. Izvežbani smučarji pa si bodo v tej šoli lahko znatno izpopolnili smučsko tehniko, s katero se bodo lahko krepko uveljavili pri smučarskih tekmah.

— Zasnežena pota in hodniki. Sneg, ki je zapadel tik pred prazniki je napravil veliko veselje smučarjem in sankarjem ter kmetom, ki spravljajo z gora les v dolino. Manj veselja pa so snega oni, ki imajo slabo obutev, ki hite vsak dan v tovarno, v šole, na kolodvor in drugam po opravkih in morajo sneg gaziti, ker so nekatera dohodna pota in hodniki še neočistišni tako, da se morajo pešci po ozki cesti umikati avtomobilom in vozovom v sneg. Občina je že v prvih dneh dala očistiti glavne ceste s plugom, a žal tako, da je plug sneg odrazil na hodnike, kjer še vedno leži do ramen visoko. Upamo, da bodo mestni očetje kmalu dali očistiti hodnike in pota in da se ne bojo držali starega izreka: Bog ga je dal, Bog ga bo vzel.

Iz Šoštanja

— Lepa božičnica Rdečega križa. V sredo dopoldne je v dvorani Sokolskega doma zagorelo božično drevo. Pred njim pa se je zbrala šolska mladina, tako, ki doma najbrž ne bo dojemala vseh toplot božičnih praznikov. Zato ji je šoštanski Rdeči križ pripravil lepo božičnico. Že nekaj let sem se ta karitativna organizacija o božiču spomni revnih otrok. Kljub drugim dobrodelnim akcijam RK med letom je njegova božičnica bogata na darovih. Letošnjega obdarovanja je bilo deležnih 150 otrok tukaj, ljudske in meštanske šole. Prejeli so čevlje, obleke, perilo in jestvine. — Pred obdarovanjem je nagovorila mladino podpredsednica RK ga. Ivanka Seničeva in v lep h besedah predločila mladim nalogo Rdečega križa. Veselih obrazov so šolarji prejeli iz rok obdarovnikov zavoj. Ob koncu se je v imenu obdarovancev zahvalil Rdečemu križu in vsem, ki so božičnico omogočili, šolski upravitelj g. Burdijan.

Cenj. občinstvu vljudo sporočava, da sva otvorila nove prostore v znani restavraciji
"PRI KATERCI" — ROZNA DOLINA
 Katerca in Tone Primožič
 Telefon 36-77
 Jutri zvečer ob 20. uri silvestrovanje. — Za obilen obisk se priporoča in želita
 SREČNO IN VESELO NOVO LETO

DNEVNE VESTI

— Državni dohodki v zadnjih 12 letih. Po podatkih Narodne banke so znašali državni dohodki v proračunskem letu 1925 12.063.781.000. V naslednjem letu so se drž. dohodki znižali na 11.606.284.000. V letu 1927-28. so padli državni dohodki na 11.319.412.000. S tem je bilo ustavljeno nazadovanje državnih dohodkov in pričelo se je naraščanje. Leto 1928-29. so znašali državni dohodki 11.386.566.000, v naslednjem letu so bili pa rekordni in sicer 13.449.269.000 din. Sledila so štiri leta težke gospodarske krize, ki smo jo čutili tudi pri nas. V proračunskem letu 1930-31. so znašali državni dohodki 12.461.152.000 din, v naslednjem l. so padli na 10.585.547.000 din, leta 1932-33. je bilo pa za naše gospodarstvo najtežje in državni dohodki so znašali samo 9.452.661.000. V naslednjem letu so zopet narasli in sicer 9.620.212.000 din. V l. 1934-35. so znašali 9.758.356.000 v letu 1935-36. so znašali 10.820.000.000 din leta 1936-37. so znašali 10.571.389.000, v lanskem proračunu. letu pa 11.804.818.000 din. V prvih 6 mesecih tekočega proračunskega leta so znašali državni dohodki 5.948.392.000 din. Razen junija so vrh vsi drugi meseci prvega polletja več nego odgovarjajoči meseci v lanskem proračunskem letu.

SILVESTROVANJE SOKOLA I

bo v soboto v vseh prostorih na Taboru.

Bogat spored. Vstopnina Din 10.—.

* Božične počitnice trajajo letos do vključno 9. januarja 1939, tudi na strokovnih solah, ki spadajo v resor ministrstva trgovine in industrije.

— Proračun Delavske zbornice. Danes ob 13. se začne delegatski občni zbor Delavske zbornice in Ljubljani. Po proračunu ki ga je sestavil upravni odbor za poslovno leto 1938-39 znašajo dohodki 2.732.000 din, ki sestojijo iz predp. na dokladah pri poslovalnih socialnega zavarovanja. Redni izdatki so proračunani na vsoto 2.362.856 din. Na osebne izdatke odpade okrog 35%, na kulturne, socialno podpirne in naložbene namene pa približno 44%. Rezerve bodo znašale ob koncu leta okrog pol milijona dinarjev.

— Obeta se nov carinski zakon. Finančno ministrstvo je pripravilo osnutek novega carinskega zakona. Na sestankih in zborovanjih gospodarskih organizacij in ustanov se obravnava vprašanje novega carinskega zakona in postavlja zahteva, naj bi dobili vsi interesi osnutek na vpogled. To zahtevajo zlasti industriji.

— Gospodarski krogi in nova blagovna tarifa. Generalna direkcija državnih železnic je poslala trgovskim, industrijskim in obrtnim zbornicam okoliščino z dvema vprašanji in sicer da li je naša izprememba blagovne tarife z dne 1. julija 1938 ugoden odtok v gospodarskih krogih in da li so bile vlozene reklamacije v zvezi z novo tarifno reformo in koliko je teh reklamacij. Zbornice so o tem obvestile svoje podrejene ustanove, tako da bo lahko vse naše gospodarstvo izreklo svojo sodbo o novi blagovni tarifi.

SILVESTROVANJE Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu

ob 1/21. uri.
 !!!VARIETE BOMBIC NASTOPI!!!
 Podrobnosti sledi!

— Strokovni izpiti za veterinarje. V oddelku za veterinarje in pojedelskem ministrstvu so bili včeraj izpiti za veterinarje. V komisiji za polaganje izpitov so načelnik dr. Kosta Kondić, inspektorja Milan Tupajec in Vladislav Miljković ter ravnatelj Centralnega veterinarskega bakteriološkega zavoda v Beogradu dr. Ivo Kenda.

— Zborovanje zastopnikov vodnih združenj. V Novem Sadu je bil včeraj občni zbor Zveze vodnih združenj Jugoslavije. Prisostvovali so mu delegati iz vse države. Zveza obstoja že 20 let. V kmetijskem ministrstvu se pripravljajo novi zakoni o vodnih združenjih. Sklenjeno je bilo, da bo prirejala Zveza poleg občnih zborov tudi kongrese, na katerih se bo obravnavalo zlasti vprašanje melioracije zemljišč.

— Polovična vozilna za izlet gorenskih smučarjev. Prometno ministrstvo je dovolilo polovično vozilno na državnih železnicah udeležencem izleta, ki ga priredi Gorenjska zimska športska podzveza od 13. do 15. januarja 1939. Vozna olajšava bo veljala od 11. do 15. za odhod, od 13. do 17. januarja pa za povratek.

— Kredit za regulacijo Drave in Mure odoben. V Varaždin prišle te dni več inženirjev banske uprave, ki bodo vodili regulacijo Drave in Mure v Medimurju in Prekmurju. Gradbeno ministrstvo je že odobrilo kredit in kmalu se prične dela. Zaposlenih bo več sto delavcev. Inženirji bodo obenem izdelali načrte za popravilo ceste od Cakovca do Varaždina. Tudi za ta dela je kredit že odoben.

— Izvoz cvetčice in zimske solate iz Trogira. Po božičnih praznikih se je pričel izvoz cvetčice in zimske solate iz Trogira na domača tržišča. Vrtnarska zadruga je poslala v Zagreb in Ljubljano svoje poverjenike, ki bodo sprejemali pošiljke cvetčice in zimske solate ter jih razprodajali na trgu.

peljivca in ga vprašalo ali se namerava poročiti z njo. Fant jo je pa posmehljivo zavrnil, češ da jo ne mara več. Nesrečno, občutljivo dekle se je vrnilo domov in se obesilo. Vaščani so zelo ogorčeni nad brezvestnim zapeljivcem.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, zmerno mrzlo vreme. Včeraj je snežilo v Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Kumboru 11, v Dubrovniku 8, v Splitu in Rabu 5, na Visu 3, v Zagrebu in Sarajevu —4, v Mariboru —4,7, v Beogradu —5, v Ljubljani —8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,6, temperatura je znašala —9,2, snežna plast 23,5 cm.

— Se o tatvini hranilnih knjižic. V sredo smo poročali o tatvini hranilnih knjižic, ukradenih posestniku Antonu Zitniku iz Dobja pri Grosuplju. V poročilu je bilo rečeno, da je tatilo izsledila ljubljanska policija. V resnici staja pa izsledila orožnika narednik Peter Šuligoj in Anton Vodeb z orožniške stanice na Grosuplju, ki sta tatilo izročila oblasti, denar pa oškodovanemu Zitniku.

— Uboj zaradi meje. Zaradi meje sta se sprla v sredo kmeta Peter Franič in Ivo Starčević v Brčmetu. Med prepripirom je Starčević potegnil dol bosanski nož in zabodel svojega nasprotnika, tako da je kmalu izdihnil. Franič zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otroke.

— Tatvina električnega motorja. Z nove zgradbe ubožnice na Jesenjakih je bil on dan ukraden električni motor znamke »Skoda«. Ukradeni motor ima 3 HP in je last zidarskega mojstra Boštjana Belcaja iz Komende pri Kamniku.

— Cigav je denar? Orožniki z Grosuplje poročajo, da je bila na cesti v Stevanu, v grosupeljski občini najdena že pred dnevi večja vsota denarja. Lastnik naj se zgleda na orožniški postaji v Grosuplju.

— Razni zasledovanci. Varnostne oblasti zasledujejo nekoga Germana Aničiča in Bogomila Kosa iz Škofje Loke, ki sta se seznanila na Sušaku, kjer sta vdrila v mekarno Cecilije Bončina ter ukradla nad 6000 din. Zasledovalec Aničič je baje zelo nevaren in ima tudi orožje. Po okoličici Zagorja se je klatila nekdo Ana Zitnik, ki je ukradla Aniči Kalanovi iz Toplice in Frančiški Ravnikar iz Izlake več ženske obleke in srebrno uro. 30 letni cigan Pavel Hudočević je pred dnevi prevrnil posestnika Mihaela Pirša iz Kamnika za 3000 din, nato pa pobegnil. Hudočević se vozi okrog po deželi z vozom skupno s svojo ženo in tremi otroki.

— Gostilničarka Lucija Jakel iz Mostrane je prijavila nekoga Franca K. in njegovo ženo Ivano, da sta ji pomeverila okrog 9000 din in pobegnili najbrž na Koroško čez mejo.

— Poskušeni samomor in nesreče. V bolnico so davi prepeljali 18 letno služkinjo Drago G. iz Litije. Dekle je v samomorilnem namenu zaužilo večjo količino lizola, ki so ga ji v bolnici odstranili iz želodca, tako da je izven nevarnosti. Kaj je mladega dekleta pognalo v obup, ni znano.

— Iz Kranja so prepeljali v bolnico 27 letnega delavca Marjana Šmajdaka, zaposlenega v tovarni nabojev. Šmajdaku se je užgalo več nabojev, ki so mu udarili v život in ga težje poškodovale. 16 letni posestnikov sin Ivan Sterle iz Črne vasi se je včeraj igral s staro patrono, ki mu je v roki eksplodirala in mu jo raznesarila.

— Delavčeva žena Eva Solar iz Kroke je padla na cesti in si zlomila levo roko. V bolnico so prepeljali snodi tudi ključničarja Riharda Zupana iz Most. Zupan je v Prijateljevi gostilni v Mostah popravljal vodovod in kuril peč z bukovim ogeljem. Razvijajoči se plin pa je Zupana naenkrat omamila, da je omedlel in pri tem padel na razgreto peč. Dobil je hude opekline po rokah in po trebuhu.

— Revija »Naše noče, naši domovi« pri društvu »Naša skrinja« in v knjigarnah, Ljubljana — din 25.

Iz Ljubljane

— Iz Božične počitnice na ljubljanskih strokovnih nadaljevalnih solah trajajo do vključno 9. januarja, kakor na ljudskih solah.

— Na ribjem trgu je bilo danes v primeri z mrazom še precej rib. Bile so naprodaj tudi donavske ribe, ki jih prihodnji teden najbrž ne bo, ker je Donava zamrznila. Izmed morskih rib je bilo največ sardelic, ki so jih prodajali po 10 do 12 din kg. Nekaj kilogramov je bilo tudi skuš, ki so bile po 32 din kg. Palamido so prodajali po 30 din in cipli po 20 din. Smuč, donavska riba je bila po 26 din. Žive ščuke so prodajali po 20 din, krape pa po 16. Napovedujejo, da bo prihodnji teden trg slabo založen z ribami. Zaradi mraza je ribolov čedalje bolj otežkočen.

— Iz Opozilo članstvu Učiteljskega pevskega zbora Emil Adamič. Članstvu UPZ je bila razposlana na poštinišče naslovo okoliščina glede spremembe z učiteljskega pevskega tečaja. Po sklepu načelstva zbora bo začetek pevskega tečaja, ki je bil sklican za 6., 7. in 8. januarja 1939, točno ob 10. uri dopoldne v prostorih Glasbene Matice v Ljubljani; konec tečaja pa bo 8. januarja popoldne. Prosimo članstvo UPZ, da se že 5. januarja polnoštevilno udeleži pevskega vaja. Tajništvo.

— Iz Dob'e volje bomo prišli v Novo leto na silvestrovanju Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Ob kopici izvrstnih pevskih, plesnih, svetlobnih in zlasti še komičnih točk, se bomo vsi izborni zabavali. Podrobnosti sporeda objavimo prihodnjic. Predprodaja vstopnic od četrta dalje v društveni pisarni v Narodnem domu. Vstopnina je 10 din. Odlodite se že danes za Narodni dom.

— Iz Premiera Haškovega »Dobrega volja« Švejk bo v Sentiakobskem gledališču na Silvestrovo ob 20.15. Naslovno vlogo igra priljubljeni komik g. Lavrič, ki nastopi po daljšem odmoru zopet na Sentiakobskem odru. V ostalih večjih vlogah nastopajo: Assejva, Grgurevičeva, Mlekuseva, Eyper, Moser, Novak, Vizjak ter ves ostali ansambl. Kdor se hoče dobro zabavati, naj poseti predstavo. Na novega leta dan se igra ponovi ob 20.15.

Jeanette Mac Donald
 in Nelson Eddy
 KINO MATICA — Tel. 21-24.

POJETA PESEM MLADOSTI, PESEM LJUBEZNI IN
PESEM O ZLATEM ZAPADU
 Danes ob 16., 19. in 21.15 uri!
 Rezervirajte vstopnice!

Val doseganji filmi niso občinstva tako navdušili kot zadnji, najnovejši film
Paula Wesselly-jeve Zrcalo življenja
 KINO UNION, TEL. 22-21
 NE ZAMUDITI! DANES ZADNIKRAT! Danes ob 16., 19. in 21. uri!

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri SHIRLEY TEMPLE Vaša ljubljanka, kot angel miru in sprave
ČUVARJI INDIJE Najlepši film za mladino in za odrasle!
 Kino Sloga — Tel. 27-30
 Jutri premiera zabavne veselice Trude Marlen — Theo Lingner. Nespretni ljubimec DVE URI SMEHA!

Sokolstvo

Jesenska skupščina československe obce sokolske

V soboto 17. t. m. je ob 14. otvoril starosta COS br. dr. Bukovsky jesensko skupščino COS, ki so bile na njej zastopane vse župe 52 po številu in zastopnik Saveza SKJ br. Engelbert Gangl. V svojem uvodnem govoru je najprej pozdravil draga gosta iz Jugoslavije br. Gangla, ki se je za pozdrav zahvalil in ki je v svojem nagovoru zagotovil zbrane delegate, da jugoslovenski Sokoli čutimo v teh težkih dneh z brati Čehoslovaki in da jim zvesto stojimo ob strani. Starosta br. dr. Bukovsky se je v uvodnem govoru spomnil zaslužnih umrlih bratov, med njimi bratov Udržala, Kriza, Volka, Svojsika, Dvoraka, Paunkoviča in drugih. Takoj po uvodnem govoru so zbrani delegati pričeli s podrobno razpravo o razmerah sokolstva na Slovaškem, o sokolski pomoči beguncem in nameri združiti telesno vzgojnih organizacij. Na predlog finančnega odbora COS je skupščina poverila predsedništvu COS, da čim prej zgradi na kupljenih parcelah dve stanovanjski hiši in najame potrebno posojilo. V osek, ki naj pripravi predloge za rešitev vprašanja sokolstva na Slovaškem, je bil izvoljen za predsednika dr. Šip in v osek, ki naj proučuje vprašanje združitve telovadnih organizacij br. dr. Pechlat.

Važni so bili tudi sklepi v zadevi reorganizacije gospodarskih podjetij COS. Za leto 1939 predvideva delovni program 50 raznih tečajev, nadalje tekme za prvenstvo članov in članic COS na orodju, in postopno uvedbo obveznosti posejanja telovadbe do dovršenega 30. leta.

Zborovanje se je nadaljevalo tudi v nedeljo 19. t. m. in je trajalo od 8.30 do 13. ure. Na naslednjem zborovanju so sklenili delegati poslati novemu prezidentu českoslovaške republike dr. Emilu Hachi pozdravno brzojavko, nadalje so po podrobnih razpravah odobrili poročila o letošnjem X. vsesokolskem zletu, pri čemer so ugotovili razveseljiv pojav, da so bili dohodki višji, izdatki pa manjši kot so bili predvideni v zletnem proračunu.

Na dopoldanskem zborovanju so izvolili tudi kandidatno komisijo, ki naj pripravi kandidatno listo za splošnoizbrano skupščino. Končno so zborovalci odobrili tudi besedilo posebne spomenice, ki jo je Vyor COS naslovlil na centralno vlado českoslovaško in na slovaško pokrajinsko vlado zaradi razpusta sokolskih društev na Slovaškem in zaplembe sokolske imovine. Spomenica poudarja, da je sokolstvo vedno zvesto služilo domovini, da so se Sokoli borili za osvoboditev Slovaške, da so opravili iz ljubezni do Slovaške ogromno kulturno delo, grajevali sokolske domove in sokolska telovadišča in vzgajali mladino v ljubezni do naroda in države. Spomenica tudi pravi, da so bili najvidnejši predstavniki slovaške kulture, med njimi Samo Tomášik, Svetozar Hruban-Vajanski, Pavel Orszagh-Hviezdoslav, dr. Milan Rastislav Stefanik in drugi aktivni člani sokolske organizacije, ki so čisto tudi s članki in dejanji ocenili pomen sokolstva za Slovače. Spomenica se zaključuje z besedami: Ne moremo soglašati s tem, da ne bi eden izmed treh avtonomnih predelov, ki tvorijo Čehoslovaško republiko, dovolil na svojem ozemlju delovanja sokolski organizaciji, ki uživa v vsem kulturnem svetu spoštovanje in ugled.

Sokolstvo društvo Ježica bo imelo svoje običajno Silvestrovanje v soboto 31. t. m. ob 20. v svojem domu v Stožicah. Uprava prav prijazno vabi k udeležbi vse prijatelje Sokola. Na sporedu bodo zabavne točke, godba »Akordeon« in ples. Jedi in pijske v lastni oskrbi. Dvorana bo toplo zakurjena.

SPORT

— Državno smučarsko prvenstvo bna Sljemenu. Zagrebški Maraton se je obrnil na JZSS v Ljubljani s prošnjo, naj bo letošnje državno prvenstvo v norveški kombinaciji na Sljemenu in da naj se organizacija te prireditve prepusti Marathonu. JZSS je tej prošnji ugodil. Tako bo državno smučarsko prvenstvo letos prvič na Sljemenu in sicer 28. in 29. januarja.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ZA VSAKO PRILIKO

o najboljšem in najcenejšem »Hubertuse« povrsnike, perilo in vsa oblačila audi

PRESKER Ljubljana Sv. Petra cesta 14

KLISEJE
 ENO-
 VEČBARVNE
 JUGOGRAFIKA
 SV. PETRA NASIP 23

Kdor se hoče dobro imeti in za novo leto lepega prašička dobiti, mora na silvestrovanje v gostilno FABJAN priti! — Glince c. 9. 3033

MEDARNA

Ljubljana, Zidovska ul. 6. audi sortirani prvovrstni cvetlični med po najnižji ceni 2676

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

TECAJ ZA STENOGRAFIJO šestmesečni, priredil Trgovsko učilišče in stenografski institut Robida, Ljubljana, Trnovska ul. 15. — Poučuje ga prof. Robidova. Učrlna nizka. Uspeh garantiran. Začetek januarja 1939. Pojavnila v pisarni učilišča — Trnovska ul. 15. 2959

TECAJ ZA STROJEPISE

priredil Trgovsko učilišče in stenografski institut Robida, Trnovska ul. 15, Ljubljana. — Novi moderni stroji. Najnovejša učna metoda. Začetek januarja 1939. Pojavnila v pisarni učilišča: Trnovska ul. 15. 2960

KUPIM

NAKUP GOZDOV

Vsakovrsten stoječ les ponudite na naslov: Ljubljana, poštni predal 205. 8014

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

VRTNAR

samski, 39 let star, izvežban v gojenju cvetlic, zelenjave in tropski kulturi in olespanju modernih parkov, želi stalno službo. — Ponudbe na upravo »Sl. Narod« pod »Samostojen« 3029

NAPODNA TISKARNA LJUBLJANA

KNAFLJEVA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOV IN PRERPROSTE IN NAJFINJEŠE

